

การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ
นักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดาวไสว ขุนทอง จุมพจน์ วณิชกุล และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเพื่อพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

THE DEVELOPMENT OF AN ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL TO PROMOTE
THE 21ST CENTURY LEARNING SKILLS OF STUDENTS IN BASIC EDUCATION
SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION

Daowsawai khunthong Chumpot Wanichagul and Pongsok Ruamchomrat

Student of Doctor of Philosophy Program in Administration for Educational Development

Kanchanaburi Rajabhat University

E-mail address: doawkoon18@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 7 สิงหาคม 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 26 ธันวาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 9 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบ พัฒนารูปแบบ และเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงทฤษฎี และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานวิชาการ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เพื่อนำข้อมูลมาร่างกรอบแนวคิดในการวิจัย 2) พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยสัมภาษณ์และสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานวิชาการ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ นักวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 17 คน ด้วยเทคนิคเดลฟาย 3 รอบ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ มัชยฐาน และพิสัยระหว่าง ควอไทล์ และ 3) การประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ด้วยเทคนิคการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบ และประเมินผลการวิจัย เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้คือการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 6 องค์ประกอบ คือ

การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร การนิเทศการศึกษา การประเมินผลการดำเนินงาน วิชาการ การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ และการประกันคุณภาพการศึกษา

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ และมีตัวแปร 53 ตัวแปร คือ การบริหารหลักสูตร มีจำนวนตัวแปร 8 ตัวแปร การจัดการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร มีจำนวน 11 ตัวแปร การนิเทศการศึกษา มีจำนวนตัวแปร 9 ตัวแปร การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ จำนวนตัวแปร 8 ตัวแปร การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ จำนวนตัวแปร 8 ตัวแปร และการประกันคุณภาพการศึกษามีจำนวนตัวแปร 9 ตัวแปร

3. การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ พบว่าทุกองค์ประกอบและทุกตัวแปรมีความถูกต้อง เหมาะสม มีความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ การบริหารงานวิชาการ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Abstract

The research aimed to study the components of An Academic Administration Model to Promote the 21st Century Learning Skills of Students in Basic Education Schools Under The Office Basic Education Commission, develop and assess the model, The research was conducted through 3 steps; 1) studying documents, and related literature, analyzing and summing up the data from theoretical content analysis and interviewing 5 savants on the academic administration model to promote the 21st century learning skills by using an open-ended scale for building a research conceptual framework; 2) developing the academic administration model to promote the 21st century learning skills by interview 17 savants scholars, policy administrations, administrators, and school administrators and personal. The subject were treated by the three-round confirmatory Delphi technique. The instruments used were a semi-construction interview questions and a 5 rating scale questionnaire to collect data which were analyze in term of, median and interquartile range; and 3) assessing the model by seminar technique to comment, examine and assess the research. The data were analyzed by using frequency, percentage and content analysis.

The findings:

1. The components of an academic administration model to promote the 21st century learning skills of students in basic education schools under the office of the Basic Education Commission consisted of 6 appropriate components such as curriculum management, learning management and personal development, Supervision, Evaluation of Academic Administration performance, Academic Administration promotion, and quality assurance.

2. The academic administration model to promote the 21st century Learning Skills of Students in Basic Education Schools Under The Office of the Basic Education Commission, learning skills consisted of 6 appropriate and possible components with 53 variables: 8 variables curriculum management, 11 variables of learning management and personal development, 9 variables of Supervision, 8 evaluation of evaluation of Academic Administration performance, 8 variables of Academic Administration promoting, and 9 variables quality assurance.

3. The assessment of An Academic Administration Model to Promote the 21st Century Learning Skills of Students in Basic Education Schools under The Office of the Basic Education Commission was overall accurate, appropriate, possible and applicable.

Keywords: Model development, Academic Administration, 21st century learning skills

บทนำ

ในปัจจุบันนี้ นักการศึกษายอมรับว่าการจัดการศึกษาที่ผ่านมาอาจจะยังไม่ตอบโจทย์การเปลี่ยนวิธีการวัดผลนักเรียนจากผลงานที่สร้างสรรค์ มากกว่าความรู้ที่ได้จากตำรา และเปลี่ยนมาจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเน้นที่ความรู้ ภายใต้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อศตวรรษใหม่ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st century skills) โดยผสมผสานเชื่อมโยงความรู้ทางวิชาการเข้ากับทักษะสำคัญที่เด็กจำเป็นต้องพัฒนาเพราะ ในศตวรรษที่ 21 สถานการณ์โลกมีความแตกต่างจากศตวรรษที่ 19 และ 20 ระบบการศึกษาต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ, 2556, หน้า 11) แนวคิดเรื่อง ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้นซึ่งสามารถสรุปทักษะสำคัญอย่างย่อ ๆ ที่เด็กและเยาวชนควรมีคือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3R และ 4C ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ 3R ได้แก่ การอ่าน (reading) การเขียน (writing) และคณิตศาสตร์ (arithmetic) และ 4C ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ (critical thinking) การสื่อสาร (communication) การร่วมมือ (collaboration) และ ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) รวมถึงทักษะ

ชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยีและการบริหารจัดการด้านการศึกษาแบบใหม่ (Partnership for 21st Century Skills (P21), 2009) เพราะฉะนั้นการให้การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนแปลงทัศนะ (perspectives) จากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิม (tradition paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ (new paradigm) ที่ให้โลกของผู้เรียนและโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ ความสามารถใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ ถือเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการเป็นนักเรียนในศตวรรษที่ 21 และเป็นสิ่งที่ท้าทายในการที่จะพัฒนาการเรียนเพื่ออนาคต ให้นักเรียนมีทักษะทัศนคติค่านิยม และบุคลิกภาพส่วนบุคคล เพื่อเผชิญกับอนาคตด้วยภาพในทางบวก (วิจารณ์ พานิช, 2555, หน้า 18)

ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีทำให้ข้อมูลที่ร่ายล้อมอยู่เกิดขึ้นมากมายจนยากแก่การจัดการ คนรุ่นใหม่ ๆ จำเป็นต้องมีความรู้ และทักษะการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะการจัดเก็บข้อมูล ทักษะการดูแลสุขภาพ ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ฯลฯ เมื่อเวลาเปลี่ยนไปความรู้ชุดเดิมหรือทักษะเดิม ๆ จะไม่เพียงพอกับการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ ความรู้และทักษะที่เพิ่มพูนขึ้นมานั้นต้องการเครื่องมือที่จำเป็นมากคือ “ทักษะการเรียนรู้” เพื่อจัดการกับข้อมูลจำนวนมหาศาล ซึ่งผู้เรียนต้องใช้วิจรรณญาณในการรับรู้ เพราะแม้จะมีสภาพการเปลี่ยนแปลงไปในทิศใดก็ตามหรือมีสิ่งใหม่ๆ เข้ามากระทบทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ผู้เรียนจะสามารถคิดวิเคราะห์ที่ตรงตรงตีความและเลือกตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งการคิดเป็นนี้ครอบคลุมถึงการคิดอยู่ในกรอบการเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมด้วยเพราะจะทำให้รู้สิ่งใดควรทำไม่ควรทำและไม่ทำร้ายสังคม (วิจารณ์ พานิช, 2555, หน้า 18; วิเชียร ไชยบัง, 2556, หน้า 5)

สภาพปัญหาและการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน พบว่า ปัญหาที่ต้องเร่งพัฒนาคือ ปัญหาคุณภาพการศึกษาโดยรายงานสภาวการณ์ศึกษาไทยปี 2559 / 2560 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยเฉพาะศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันกับประชาคมโลก จากรายงานสภาวการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลกด้านคุณภาพการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติจากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติโครงการ PISA 2013 จำนวน 65 ประเทศในภาพรวม นักเรียนไทยมีผลการประเมินต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (OECD) ทุกวิชา ประเทศไทยได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในกลุ่มระดับทักษะต่ำมาก และต่ำกว่า อินโดนีเซีย พม่า และเวียดนาม แสดงให้เห็นว่า ศักยภาพด้านการศึกษาไทยเป็นปัญหา คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยด้อยกว่าประเทศอื่น ๆ แม้จะในภูมิภาคเดียวกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, หน้า 53-54)

ความล้มเหลวของระบบการศึกษาไทยที่ผ่านมา มีสาเหตุมาจากระบบบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาที่ออกแบบไว้ไม่เหมาะสมกับยุคสมัย จากรายงานการวิจัยของสภาการศึกษา ระบุว่า ระบบการศึกษาไทยในปัจจุบัน เป็นระบบที่เน้นการเรียนหนังสือตามช่วงอายุและระดับชั้นเป็นหลัก ค่านิยมในประกาศนียบัตรหรือใบปริญญาทำให้การศึกษาไม่ได้เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของคนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่วนปัญหาด้านครูและบุคลากรเกิดจากปัญหาความไม่เข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความล่าช้าในการปฏิรูปการเรียนการสอน และผลกระทบจากเทคโนโลยีและสารสนเทศ (ICT) ต่อกระบวนการเรียนรู้ นอกจากนั้นหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีของไทยไม่สอดคล้องกับการ

พัฒนาทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เด็กไทยมีชั่วโมงเรียนมาก จำนวนวิชามากแต่สัดส่วนของจำนวน ชั่วโมงต่อวิชาเรียนหลักอาจยังไม่เหมาะสม ชัดเจน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, หน้า 53-54)

ซึ่งไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จาก ผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา ซึ่งเป็นการให้ความรู้ทาง วิชาการแก่นักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะการมุ่งเน้นการปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้าน ทักษะกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นับว่าเป็นเรื่องจำเป็นต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนากันอย่างจริงจัง ซึ่ง ในปัจจุบันพบว่า การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนยังทำได้ในขอบเขตที่จำกัดและยังไม่ ถึงเป้าหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับ ศิริชัย กาญจนวาสี (2551) ที่กล่าวว่าปัญหาและอุปสรรคในการบริหาร สถานศึกษา คือ ผู้บริหารมีแนวคิดและการบริหารแบบเดิมเน้นการบริหารคนและงบประมาณ ไม่สามารถ บริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2542) ได้

จากสภาพปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับ สภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ นักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น และสถานศึกษาที่ต้องจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนให้สำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องมีรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในระดับ ประถมศึกษา เพื่อให้สามารถค้นพบองค์ความรู้ใหม่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการดำรงชีวิตท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนผ่านโลก ศตวรรษที่ 20 สู่โลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างปกติสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ นักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ นักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถและ ประสบการณ์ ในด้านการบริหารงานวิชาการและด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้บริหารนโยบาย ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อใช้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ด้านการบริหารงานวิชาการ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นด้วยวิธีวิจัยแบบเดลฟาย จำนวน 17 คน รวมไปถึงการตรวจสอบและประเมินรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาสามารถนำผลของการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปปฏิบัติจริงในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปเผยแพร่ให้แก่สถานศึกษาในสังกัดนำไปปฏิบัติ
4. กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาของนักเรียนไปเป็นแนวทางการพัฒนาต้นแบบ หรือ เพื่อกำหนดนโยบายหรือวางแผนการพัฒนาการศึกษาต่อไป

ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น รายละเอียดดังนี้
 - 1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีของนักการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 1.2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานวิชาการ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 คน โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)
 - 1.3 สังเคราะห์องค์ประกอบจากข้อ 1.1 และ 1.2 โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน มาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และสังเคราะห์ร่วมกับกรอบแนวคิดในการวิจัย แล้วกำหนดแนวคิดในการร่างรูปแบบ

2. การร่างและพัฒนารูปแบบ รายละเอียด ดังนี้

2.1 การร่างรูปแบบโดย ผู้วิจัยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาประกอบการร่างรูปแบบโดยนำผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์ข้อมูลและร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

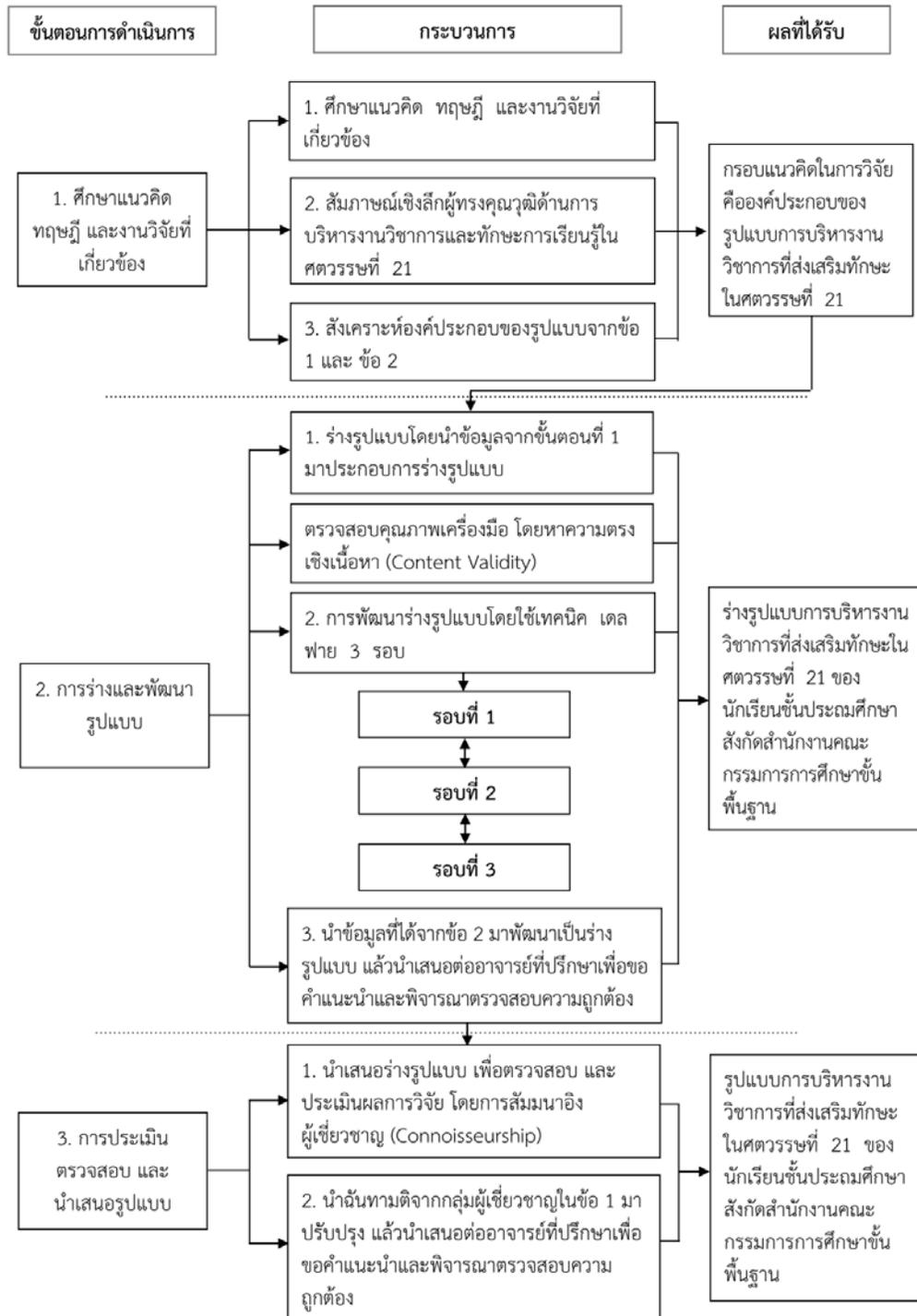
2.2 การพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบที่ได้ในข้อ 2.1 มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็น 3 ฉบับ โดยรอบที่ 1 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาสังเคราะห์แล้วสร้างแบบสอบถามฉบับที่ 2 รอบที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างจากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในรอบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) มีเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 1967) นำไปสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มเดิมรอบที่ 3 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หามัธยฐาน (median) พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ของกลุ่มเพื่อนำมาพัฒนาเป็นแบบสอบถามฉบับที่ 3 แล้วนำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม ให้พิจารณาข้อที่มีมัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปและมีพิสัยระหว่างควอไทล์ 1.50 ลงมา ซึ่งเป็นคำตอบของกลุ่ม โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาและทบทวนคำตอบของตนเองว่าจะยืนยันคำตอบหรือปรับเปลี่ยนคำตอบอีกครั้ง

2.3 นำข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยเทคนิคเดลฟาย 3 รอบมาพัฒนาเป็นร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง

3. การประเมินตรวจสอบ และนำเสนอรูปแบบ รายละเอียดดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากการดำเนินการวิจัยจากขั้นตอนที่ 2 มาตรวจสอบและประเมินผลการวิจัย ด้วยเทคนิคการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็น เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการวิจัย ตามกรอบการประเมินรูปแบบ 4 ด้าน คือ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์

3.2 ผู้วิจัยนำผลจากฉันทามติของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในข้อ 3.1 มาปรับปรุง แก้ไขร่างรูปแบบแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องจนได้รูปแบบที่สมบูรณ์ จากนั้นจึงนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปว่า ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน สามารถแสดงเป็นแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิ แสดงขั้นตอนการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการวิเคราะห์

เนื้อหาเชิงทฤษฎี และวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานวิชาการ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า องค์กรประกอบ มีจำนวน 6 องค์กรประกอบ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร การนิเทศการศึกษา การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ การส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินงานวิชาการ และการประกันคุณภาพการศึกษา

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 6 องค์กรประกอบ 53 ตัวแปร ได้แก่องค์กรประกอบที่ 1 การบริหารหลักสูตร มีตัวแปร จำนวน 8 ตัวแปร องค์กรประกอบที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาบุคลากร มีตัวแปร จำนวน 11 ตัวแปร องค์กรประกอบที่ 3 การนิเทศการศึกษา มีตัวแปร จำนวน 9 ตัวแปร องค์กรประกอบที่ 4 การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ มีตัวแปร จำนวน 8 ตัวแปร องค์กรประกอบที่ 5 การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ มีตัวแปร จำนวน 8 ตัวแปร และองค์กรประกอบที่ 6 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 9 ตัวแปร

3. การประเมินรูปแบบการบริหาร งานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า องค์กรประกอบของรูปแบบ จำนวน 6 องค์กรประกอบ และตัวแปร 53 ตัวแปร ทั้งหมดนั้น มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อค้นพบที่นำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. องค์กรประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย องค์กรประกอบ 6 องค์กรประกอบ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร การนิเทศการศึกษา การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ การส่งเสริมสนับสนุนงานงานวิชาการ การประกันคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills, 2009) ด้านระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นระบบที่เน้นเรื่องทักษะในศตวรรษที่ 21 การประเมินผลทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 และบรรยากาศการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับอมลรดา พุทธิพันธ์ (2561) ได้ศึกษา เรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มี 4 องค์กรประกอบหลัก โดยทุกองค์ประกอบ มีความเหมาะสมทุกตัวบ่งชี้

และองค์ประกอบที่สอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ คือ องค์ประกอบที่ 2 ภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การแนะแนวการศึกษา และการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารหลักสูตร ประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 8 ตัวแปร ทั้งนี้เพราะ ในการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่ง เปรียบ เสมือนตัวแม่บทหรือหัวใจของการศึกษาที่ถือเป็นหลักสำคัญในการวางแผนทางการจัดการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสม ทันต่อเหตุการณ์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ที่สำคัญต้องสอดคล้องกับบริบท และความต้องการของท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันการวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2556) ได้ให้ข้อเสนอในการปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ออกเป็น 3 ประการ คือ การทำหลักสูตรให้กระชับ โดยเน้นแนวคิดและคำถามสำคัญ การบูรณาการกระบวนการคิดขั้นสูงเข้าไปในหลักสูตรตามแนวทาง “หลักสูตรช่างคิด” และการจัดหลักสูตรในเชิงบูรณาการระหว่างสาขาวิชามากขึ้น

องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 11 ตัวแปร ทั้งนี้เพราะว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารงานวิชาการ และสถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด การประยุกต์ความรู้มาใช้จัดกิจกรรมให้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติผสมผสานความรู้ต่าง ๆ พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลาทุกสถานที่แต่การที่สถานศึกษาจะพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาประสิทธิภาพของครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ก่อน เพราะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนวิธีการของการศึกษา คือเปลี่ยนเป้าหมายจากให้ความรู้ไปสู่ให้ทักษะ เปลี่ยนจากครูเป็นหลัก เป็นผู้เรียนเป็นหลัก ฉะนั้นครูแห่งศตวรรษที่ 21 จึงต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง เพื่อเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของธานินทร์ ปัญญาวัฒนากุล (2560) ที่พบว่า การพัฒนาครูด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองในเรื่องใหม่ๆ โดยเฉพาะประเด็นการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับแนวคิดของภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills, 2009) ตามระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในด้านการพัฒนาวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องพัฒนาให้ผู้สอนเห็นรูปแบบการบูรณาการทักษะ เครื่องมือ และวิธีสอนแห่ง ศตวรรษที่ 21 ในชั้นเรียน สร้างความสมดุลระหว่างการสอนโดยตรงและการสอนแบบโครงงาน แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจที่ลึกซึ้งต่อทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนา

และปลูกฝังความสามารถของผู้สอนในการค้นหาวิธีการเรียนรู้ สติปัญญา จุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้หลากหลาย เพื่อการเข้าถึงผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน

องค์ประกอบที่ 3 การนิเทศการ ศึกษา ประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัวแปร ทั้งนี้เพราะว่า การนิเทศการศึกษามีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีในสถานศึกษา เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการแนะนำ ช่วยเหลือบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะการจัดการเรียนการสอน ระบบการนิเทศที่ดีจะสามารถพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียนในฐานะเป้าหมายเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน (2561, หน้า 21) ที่เสนอแนวทางนิเทศการศึกษายุค 4.0 ว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครู ประกอบด้วย การกำหนดนโยบายการนิเทศและฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนานักศึกษาให้มีภาวะผู้นำครูและการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นำการจัดความรู้มาเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดและสร้างสรรค์การนิเทศในศตวรรษที่ 21 พัฒนาเครือข่ายการนิเทศใช้ระบบสารสนเทศและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นประโยชน์ต่อการนิเทศ พัฒนาภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัวแปร ทั้งนี้เพราะว่า องค์ประกอบด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการเป็นการกำหนดแนวทางกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามแผนงานบริหารวิชาการในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 47) ที่ระบุว่า กลยุทธ์ทางการประเมินผลสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ครูสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในชั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ เกณฑ์การประเมินการปฏิบัติงาน การประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน การประเมินตนเอง การประเมินเพื่อน และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st century skills, 2009) ในด้านการประเมินผลทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการสร้างความสมดุลในการประเมินระหว่างการสอบแบบอิงมาตรฐานที่มีคุณภาพสูง การประเมินระหว่างเรียน และการประเมินสรุปรวม ที่มีประสิทธิภาพโดยเน้นข้อมูลการให้ย้อนกลับที่บูรณาการในการเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อสมรรถนะของผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยประเมินอย่างสมดุล ทั้งการประเมินระหว่างเรียนและการประเมินสรุปรวม การพัฒนาและสร้างแฟ้มสะสมงานที่สมดุลเพื่อประเมินประสิทธิภาพของระบบการศึกษาในระดับสูงของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 5 การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัวแปร ทั้งนี้เพราะว่าการที่สถานศึกษาจะดำเนินงานวิชาการให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย สร้างเครือข่ายการดำเนินทั้งในและนอกสถานศึกษา มีการประสานงานภายในและภายนอก ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการบริหารงานวิชาการ

ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีการสนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และจัดบรรยากาศทางวิชาการให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ปฏิบัติงานด้านวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจะสามารถนำสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับแนวคิดของภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st century skills, 2009) ในระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการสนับสนุนทรัพยากรบุคคลและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สนับสนุนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ทำให้เกิดการศึกษาร่วมมือ แลกเปลี่ยนการปฏิบัติที่ดีและบูรณาการทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในห้องเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ในบริบทจริงจากสังคม สร้างการเข้าถึง เครื่องมือ เทคโนโลยี และแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่เท่าเทียมกัน และออกแบบสถานที่ในการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ทั้งรายบุคคลและแบบกลุ่ม

องค์ประกอบที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัวแปร ทั้งนี้เพราะว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ โดยมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพซึ่งมีหลักการสำคัญ ๓ ได้แก่ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษา หลักการบริหารตนเอง และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล เพื่อการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานของดัชนีชี้วัดของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2549, หน้า 3) ได้เสนอหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ 6 ประการ คือ การสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษาของทุกฝ่าย ทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ ความร่วมมือทางวิชาการขององค์กร และบุคลากรในพื้นที่ การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับทุกขั้นตอน การดำเนินงานสามารถติดตามและตรวจสอบได้ การรายงานสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับนเรศ สติยพงศ์ (2561, หน้า 358–369) ที่กล่าวถึง การประกันคุณภาพโรงเรียนยุคการศึกษาประเทศไทย 4.0 และศตวรรษที่ 21 ว่า หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินจะต้องคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาตลอดจน บริบทในการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ กระบวนการบริหารจัดการการศึกษาจะต้องคำนึงถึงโจทย์ในการ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้ตอบโจทย์ยุคการศึกษาประเทศไทย 4.0 และศตวรรษที่ 21 โดยกำหนด มาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกด้าน เพื่อมุ่งพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ นักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิจัยด้วยเทคนิคเดล ฟาย จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในประเด็นความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักและตัว แปรของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ซึ่งมี องค์ประกอบ จำนวน 6 องค์ประกอบและตัวแปรย่อย 53 ตัวแปร โดยองค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนรู้และ

พัฒนาบุคลากร มีจำนวนตัวแปรมากที่สุด จำนวน 11 ตัวแปร รองลงมาคือ องค์กรประกอบที่ 3 การนิเทศ การศึกษา มีจำนวนตัวแปร 9 ตัวแปร องค์กรประกอบที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษามีจำนวนตัวแปร 9 ตัวแปร องค์กรประกอบที่ 1 การบริหารหลักสูตร มีจำนวนตัวแปร 8 ตัวแปร และองค์กรประกอบที่ 4 การประเมินผล การดำเนินงานวิชาการ จำนวน ตัวแปร 8 ตัวแปร ผลการวิจัยเดลฟายรอบที่ 2 พบว่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน มีความคิดเห็นต่อข้อความนั้นๆ สอดคล้องกันว่าตัวแปรทุกตัวแปรมีความเหมาะสม และผลการ เดลฟายรอบที่ 3 พบว่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน พิจารณาผลการได้ฉันทามติจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทุก ตัวแปร

ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ นันธิรัตน์ พิระพันธ์ (2557) ที่พัฒนารูปแบบการจัดการ เรียนรู้ และการบริหารการใช้เทคโนโลยีและการวัดผลประเมิน การเสริมสร้างคุณลักษณะ ได้แก่ การ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ภาวะผู้นำ รู้เท่าทัน การมีวิสัยทัศน์ การจัดการเรียนการสอนจากการปฏิบัติจริง การสะท้อนกลับ โดยรูปแบบการเสริมสร้างการคิด การทำงาน การใช้เทคโนโลยี และไอเอ็นซี (Olsen,2010); วิภาวี ศิริลักษณ์ (2556); สุกัญญา งามบรรจง (2559); รุ่งฤดี กล้าหาญ (2558); วรลักษณ์ คำหว่าง (2560) ที่ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบ พัฒนาตัวบ่งชี้ และใช้คู่มือการปฏิบัติทักษะในศตวรรษที่ 21 การจัดการ เรียนรู้ให้มีความสุข รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ควรส่งเสริมสนับสนุนอย่างเป็นระบบ โดยการกำหนด นโยบาย และการมีส่วนร่วมของเครือข่ายพื้นที่จริงในการเรียนรู้ โดยปรับให้เป็นห้องเรียนที่มีชีวิต และ สอดคล้องกับเอกชัย พุทธสอน (2557) ที่ศึกษาเรื่อง แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ ใช้แบบวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามตามวิธีวิจัยแบบเดลฟาย จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 ท่าน แล้วนำมาสรุป ได้ฉันทามติจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอแนวโน้มการ เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยการตรวจสอบและประเมินผลแนวโน้ม จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน ผลการวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์เช่นกัน

3. การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ นักเรียนระดับประถม ศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านความ ถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ สรุปผลการประเมินของ องค์กรประกอบทุกตัวแปรทั้ง 6 องค์กรประกอบ มีความความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และสามารถ การนำไปใช้ประโยชน์ได้ทุกองค์กรประกอบและทุกตัวทุกแปรขององค์กรประกอบของรูปแบบการวิจัย สอดคล้อง กับสุเทพ ตรีหง่าน (2559) ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) 2 รอบ และนำเสนอ รูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยการ ตรวจสอบและประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบด้วยการสอบถามความคิดเห็นกับผู้บริหารสถานศึกษา 10 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา 10 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ย โดยรวมของระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ดังนี้

1.1 กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บรรจุเป็นนโยบายและจุดเน้นด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยการบรรจุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยในศตวรรษที่ 21

1.2 ภาครัฐ อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา สามารถนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ไปกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ทิศทางการพัฒนา และแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา อาทิ โรงเรียน สถาบันการศึกษา ผู้บริหารสามารถนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาไปเป็นแนวทางการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

1.4 ผู้ปฏิบัติการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา สามารถนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับปฐมวัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรศึกษาการวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน. (2561). การนิเทศการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 4(1), 6-22.
- ชานินทร์ ปัญญาวัฒนากุล. (2560). *การพัฒนาครูด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนขนาดเล็กของอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- นเรศ สติยพงศ์. (2561). การประกันคุณภาพโรงเรียนยุคการศึกษาประเทศไทย 4.0 และศตวรรษที่ 21. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 46(3), 345-364.
- นัทธิรัตน์ พิระพันธ์. (2557). การพัฒนารูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 25(3), 19-34.
- รุ่งฤดี กล้าหาญ, และคนอื่นๆ. (2558). การพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินพฤติกรรมเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายของไทยในศตวรรษที่ 21. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 17(2), 21-33.
- วรลักษณ์ คำหว่าง. (2560). *การศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัชฌิมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสยามกัมมา จล.
- วิเชียร ไชยบัง. (2556). *วุฒิภาวะของความเป็นครู*. บุรีรัมย์: เรียนนอกกะลา.
- วิภาวี ศิริลักษณ์. (2557). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2551). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2556). *ข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสร้างความ รับผิดชอบ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, และคณะ. (2556). *โครงการจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้เกิด ความรับผิดชอบ*. สืบค้น 30 มีนาคม 2561, จาก [http://tdri.or.th/priority-research/ educationreform](http://tdri.or.th/priority-research/educationreform)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2549). *การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษารอบและแนวทางดำเนินงาน*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *รายงานการวิจัยแนวโน้มภาพอนาคตการศึกษาและ การเรียนรู้ของไทยในปี พ.ศ. 2573*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- สุกัญญา งามบรรจง. (2559). *การพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุเทพ ตระหง่าน. (2559). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ปริญญาณิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)*. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- อมลรดา พุทธินันท์. (2561). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ปริญญาณิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอกชัย พุทธสอน. (2557). *แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley & Son.
- Olsen, J. L. (2010). *A grounded theory of 21st century skills instructional design for high school students*. West Hartford: University of Hartford.
- Partnership for 21st Century Skills. (2009). *Framework for 21st century learning*. Retrieved December 23, 2021, from http://www.p21.org/storage/documents/P21_Framework_Definitions.pdf